

Muziek heeft een grote invloed op kinderen. Ze worden er **Lekker dansen op de**

Kinderpop is meer dan entertainment. En meer dan Kabouter Plop en K3. Dirk Scheele, Ageeth de Haan en De Poppies willen niet alleen entertainen, maar kinderen ook liefde voor muziek meegeven.

Tekst: Rianne van der Molen **Foto:** Paul Bergen, Martijn Koolmees

Met grote ogen kijkt Sanne (3) naar het podium van Theater de Speeldoos in Baarn. „Ik zie het huis van Dirk Scheele,” fluistert ze tegen haar moeder. „Wanneer gaat het beginnen?” Het is haar eerste keer in het theater en aan haar gezicht te zien is dat best een beetje spannend. Ze kent hem van zijn televisieprogramma op Nickelodeon. Om haar heen zitten tientallen jonge kinderen en een aantal mensen met een verstandelijke handicap te wachten tot de voorstelling *Huis, tuin en keukenliedjes* begint. Dan wordt het licht gedimd. Vrolijk stapt Dirk Scheele het podium op. Hij zingt een klein liedje en langzaam wordt het iets rustiger in de zaal. „Het begin van je optreden is heel belangrijk,” heeft hij even daarvoor verteld. „Bij peuters kun je niet je instrumenten pakken en zomaar losgaan. Veel kinderen vinden het al spannend genoeg om in de zaal te zitten. Daarom start ik altijd rustig. Om hen langzaam te laten wennen aan het theater en alle geluiden.”

Muziek heeft een belangrijke invloed op kinderen. Zo deed de Duitse muziekpedagoog Hans Günther Bastian in de jaren '90 zes jaar lang wetenschappelijk onderzoek op Duitse basisscholen naar het effect van muziekles. Hij concludeerde dat muziekonderwijs het sociaal gedrag verbetert, de schoolprestaties bevordert en de intelligentie stimuleert. Een van zijn conclusies was dat het IQ van kinderen groeit na vijf jaar muziekles op school. Maar niet iedere basisschool in Nederland heeft evenveel aandacht voor muziek. Ouders kunnen hun kinderen natuurlijk ook gewoon thuis stimuleren. „Als mijn kinderen later een instrument gaan spelen, zou ik dat heel leuk vinden,” zegt Marlies Bochane uit Utrecht. Ze is moeder van Lars (3) en de tweeling Floor en Femke (2). „Bij ons thuis staat de cd-speler altijd aan. We luisteren van alles. Van Muse tot Depeche Mode en van Adele tot Editors. Voor de kids draaien we veel Dirk Scheele en VOF de Kunst. Als er een prettig deuntje klinkt, beginnen ze alle drie te dansen. Muziek geeft kleur aan ons leven en dat brengen we graag op hen over. Bovendien is het gewoon lekker om even helemaal op te gaan in een goed nummer.”

De peuters en kleuters in De Speeldoos hebben dat goed begrepen. Ze zitten geen moment stil. Na het rustige begin gooit Dirk Scheele regelmatig de remmen los. In het kleurrijke decor komen de vreemdste dingen tot leven. De fluitketel vliegt fluitend door de lucht, de wasmachine begint spontaan te draaien en de wasbak stroomt

In het kleurrijke decor komen de vreemdste dingen tot leven. De fluitketel vliegt fluitend door de lucht, de wasbak stroomt over.

over. Bij elke gebeurtenis hoort een eenvoudig liedje, dat vrijwel iedereen in de zaal kan meezingen.

Bijzonder is dat de teksten van Scheele simpel zijn, maar dat zijn muziek volwasen klinkt. Voor muzikliefhebber Bochane is dat een pre. „Als ouders vinden wij Dirk Scheele ook leuk. We willen onze kinderen liever niet laten luisteren naar van die hypermuziek, zoals de liedjes van Kabouter Plop. Daar worden ze veel te druk van.”

Ouders die hun kinderen kennis willen laten maken met popmuziek en echte instrumenten, hebben tegenwoordig genoeg keus. Naast de shows van grote entertainmentacts als K3 en KUS, verschijnen in de Nederlandse theaters en op poppodia tal van popmuzikanten die speciaal voor kinderen spelen. Zo maakt Ageeth de Haan akoestische peuterpop en willen De Poppies met hun volledig versterkte show kinderen hun eerste popconcertervaring geven.

Dirk Scheele kiest voor een theatrale aanpak en brengt eenvoudige liedjes over alledaagse onderwerpen. Daar begon hij vijftien jaar geleden mee. „Ik was al muzikant, maar vond het leuk om uit te zoeken wat muziek allemaal met mensen kan doen,” zegt Scheele. „Daarom volgde ik een studie muziektherapie en ging werken met verstandelijk gehandicapte kinderen. Ik gebruikte muziek om hen te stimuleren nieuwe dingen te proberen. Zo was er een blind jongetje dat geen ruwe voorwerpen durfde aan te raken. Een groepsleidster vroeg aan mij of ik daar niet eens een liedje over kon schrijven. Dat heb ik gedaan. Ver-

Vrolijke boel: Het eerste theaterbezoek lijkt geslaagd.

slimmer door en verbeteren hun sociale vaardigheden

Boterhammenboogie

Inspiratiebron: Dirk Scheele komt in zijn directe omgeving altijd weer situaties tegen die zich lenen voor nieuwe liedjes.

volgens heb ik met dat jongetje steeds opnieuw het liedje gezongen en daarbij geprobeerd om voorzichtig eens wat ruwere voorwerpen aan te raken. Hij vond het versje leuk en durfde daardoor wel zijn grenzen te verleggen. Dat vond ik een openbaring. Ik ben dan ook nooit meer gestopt met het schrijven van liedjes voor peuters en kleuters."

In De Speeldoos laat hij zijn jonge publiek zingen en klappen voor hun stoel. „Het is niet zo dat ik eventjes ga optreden," vindt Scheele. „We doen het samen. De kinderen worden bij alles betrokken en mogen lekker meedoen. Hun enthousiaste reacties maken het voor mij iedere keer weer leuk."

De popband De Poppies viel voor dat kinderlijke enthousiasme. Voor hun studie aan de Academie voor Popcultuur in Leeuwarden moesten ze als opdracht een muzikaal programma voor kinderen maken. Hun eerste kinderpoptconcert was meteen een groot succes. „Iedereen was superenthousiast," vertelt zanger Marc Hoenderboom.

„Direct daarna kregen we een aanbod voor een volgend concert. Toen zijn we serieus met De Poppies doorgegaan." Hoenderboom zag een gat in de markt voor een stoere popband die kinderen iets wil leren over popmuziek. „Er zijn weinig popacts voor basisschoolkinderen die vanuit eigenzinnigheid en creativiteit iets moois willen maken. Veel coverbands en meidengroepen kunnen goed entertainen, maar gaan niet voor de inhoud. Wij juist wel. Op een speelse en theatrale manier willen we ons jonge publiek duidelijk maken hoe verschillende instrumenten klinken en wat een toegift nu precies is. Zo willen we ze bekend maken met popmuziek. We hopen dat ze daardoor later op zoek gaan naar muziek die echt bij ze past."

„Door dat onderzoek van Hans Günther Bastian weten we dat muziek heel belangrijk is voor de sociale ontwikkeling van kinderen," zegt Noortje Dik van de Zuid-Hollandse Popunie. Stichting Popunie helpt Zuid-Hollandse popmuzikanten met hun werk en organiseert verschillende projecten in de provincie. Een daarvan is Pop-Kids, een lesprogramma dat bedoeld is voor kinderen van groep 4 tot en met groep 8 van de basisschool. De Popunie wil via het project laten zien hoe leuk popmuziek is en kinderen wat leren over verschillende muziekstijlen. „We zagen een kloof in het aanbod van kunsteducatie op basisscholen. We vinden dat er te weinig aandacht is voor popmuziek. Terwijl het juist een kunststroming is die dicht bij de jonge doelgroep staat. Via de Kids Top 20 maken ze er bijvoorbeeld al op jonge leeftijd kennis mee. Wij vinden het belangrijk dat ze in een vroeg stadium leren welke stromingen er binnen de popmuziek zijn en hoe het wordt gemaakt."

Bij kinderconcerten valt voor het jonge

‘De kinderen worden bij alles betrokken. Hun enthousiasme maakt het iedere keer weer leuk.’

Je eerste concert: Het Paaspop-publiek vermaakt zich prima met De Poppies. De kinderpoptband stond ook in O13, Noorderlicht en Tivoli.

publiek genoeg te leren. Zangeres en liedjesschrijver Ageeth de Haan ziet dat bij haar optredens. „Wanneer je een liedje met kinderen zingt, bewegen ze vanzelf mee. Zo stimuleer je hun motoriek. Tijdens het zingen horen ze nieuwe woorden en daarmee stimuleer je hun cognitieve vaardigheden. Ook leren ze met anderen te zingen en te luisteren, dat helpt hen in hun sociale en emotionele gedrag.”

Ageeth weet waar ze over praat. Ze maakt heel bewust muziek. Zo wil ze live en op cd een puur en warm geluid laten horen. Geen synthesizers en kinderkoortjes, maar vooral klanken van akoestische instrumenten. Extra verdieping krijgen haar liedjes door haar achtergrond als orthopedagogisch begeleider. „In dat werk gebruik ik muziek om vaardigheden aan te leren bij kinderen met een handicap. Liedjes hebben een grote aantrekkingskracht en kinderen worden er blij van. Die aandacht en het plezier zijn voorwaarden om een kind iets te kunnen leren. Al vind ik als theatermaker muziek vooral een middel om plezier te beleven.”

In Baarn wordt het jonge publiek steeds enthousiaster. De kleuters die nog op hun stoelen zitten, zijn duidelijk in de minderheid. Vrolijk dansen de bezoekers op de *Boterhammenboogie* en *De Zingende Fluitketel*. Als Dirk op zijn kop krijgt van zijn snibbige tante Viola om de troep in zijn tuin, gieren ze van de lach. „Het verbaast me telkens weer dat er altijd genoeg dingen zijn om over te zingen,” zegt Scheele. „Rond mijn huis, tuin en keuken blijf ik nieuwe onderwerpen tegenkomen. Die wereld is voor jonge kinderen al snel groot.”

Liedteksten voor peuters moeten niet te ingewikkeld zijn, vindt Ageeth de Haan. „Ik houd van de kunst van de eenvoud. In mijn liedjes gaat het vaak over één specifiek ding. Zoals mama's tas. Dan moet het niet over andere spullen van mama gaan, ik houd niet van allerlei zijwegen. Het moet helder blijven, dan kan iedereen het volgen.”

Bij basisschoolkinderen is het kunnen plaatsen van muziek belangrijk, vindt de Popunie. Noortje Dik vertelt dat de klassen tijdens de PopKids-workshop iets leren over de achtergrond van muziek. „Spelenderwijs wordt hen uitgelegd wat popmuziek is en welke stromingen er zijn. Die informatie wordt afgewisseld met live muziek. De speciale Popkidsband – bestaand uit drie professionele muzikanten – speelt

Podiumbeest: Eva van der Zanden is zangeres van De Poppies.

verschillende stijlen zoals rock, hiphop en dance. Verder legt de drummer al spelend op zijn drumstel uit wat ritme en melodie is. We hopen dat kinderen hierdoor zo enthousiast worden dat ze muzikles gaan volgen.” Ook de muzikanten van De Poppies willen de jonge bezoekers van hun concerten wat leren. Tijdens de shows maken ze duidelijk wat de rol van elk muziekinstrument is binnen de band, dat de drums vaak het ritme bepalen en wat de verschillen zijn tussen een gewone gitaar en een basgitaar. „We willen dat jonge kinderen snappen hoe instrumenten klinken. Hopelijk worden ze hierdoor enthousiast en gaan ze zelf muziek maken.”

Dirk Scheele is even weg in zijn eigen wereld. Hij houdt zijn gitaar in de lucht en soeleert alsof hij Carlos Santana zelf is. „Dirk, achter je!” roept één van de kleuters luid. Achter hem staat zijn strenge tante Viola en haar blik staat op onweer. Dirk zou een kast voor haar maken en heeft helemaal geen tijd om gitaar te spelen. Als ze nog een stapje dichterbij doet, springt hij verschrikt de lucht in en laat zijn instrument bijna uit zijn handen vallen.

„Ik heb wel eens gehoord dat kinderen

op gitaarles zijn gegaan, omdat ze mij zagen spelen. Of dat ze op drumles gingen, omdat ze de drummer van mijn popband zo stoer vonden,” zegt Scheele. „Het leuke aan kleuters en peuters is dat je hen van alles kunt aanbieden, maar dat ze uiteindelijk zelf kiezen. Ik heb een dochtertje van 3 en die weet al heel goed wat ze wil. Op vakantie lieten we haar zelf de kinder-cd's kiezen die mee op reis gingen. Ze koos voor Ageeth de Haan, een cd van Nurlaila Karim en gelukkig ook voor één van mij. Tegelijk is ze dol op K3. Die dansjes zijn vooral voor meisjes onweerstaanbaar.”

Ageeth de Haan zelf geeft de voorkeur aan pop die gemaakt wordt met akoestische instrumenten. „Ik houd van het geluid van een contrabas, dat je hem voelt in je buik. Verder geloof ik dat het voor jonge kinderen fijn is om te zien waar een bepaalde toon vandaan komt. Dat niet alles uit computers komt en dat je kunt ervaren dat instrumenten verschillende klanken hebben. Een muziekinstrument van hout anders klinkt dan één van koper. Dat leer ik ze graag. Voor mijn gevoel passen akoestische instrumenten beter bij de oprechtheid van kinderen, al is dat misschien een kwestie van smaak.”

Wie naar het optreden van Dirk Scheele kijkt, ziet dat het dagelijkse leven vol melodie zit. Een draaiende wasmachine of een stromende kraan; overal zit een liedje in. Met een grote glimlach moedigt Dirk de zaal steeds aan om mee te doen. „Je moet als muzikant je publiek omarmen, ervoor zorgen dat iedereen een geweldige tijd heeft,” vindt Dirk Scheele. De Poppies

'Het leuke aan kleuters en peuters is dat je hen van alles kunt aanbieden, maar dat ze uiteindelijk zelf kiezen.'

beamen dat. Marc Hoenderboom: „Niets is zo eerlijk als de reactie van een kind. Gelukkig hebben we tot nu toe altijd nog handtekeningen uit mogen delen aan het einde van onze optredens!”

Volgens Ageeth de Haan is het belangrijk dat je als muzikant weet wie je publiek is. „Er zijn bijna altijd kinderen in de zaal die voor het eerst in het theater zitten. Ik wil

graag dat die ervaring fijn is en dat ze altijd met plezier naar het theater zullen gaan. Daarom vermijd ik plotselinge harde geluiden en bewegingen. Kinderen tussen de 2 en 6 jaar moeten zich veilig voelen. Pas dan kunnen we gezamenlijk genieten.”

Bij de 3-jarige Sanne lijkt dat gelukt. Met rode blosjes op haar wangen en een glimlach van oor tot oor klappt ze haar handen voor Dirk Scheele bijna stuk. Met kleine pretoogjes fluistert ze dat ze het 'heel leuk' vond. Haar eerste theaterervaring lijkt 100 procent geslaagd. ■

Kleuterpop en kinderrock in negen acts

■ **Dirk Scheele** Nederlandse gitarist en een van de succesvolste artiesten in de kinderpoptwereld. dirkscheele.nl

■ **Ageeth de Haan** Zangeres en theatermaker met een voorkeur voor akoestische muziek. ageethdehaan.nl

■ **De Poppies** Jonge swingende popband uit Leeu-

warden die kinderen graag hun eerste popconcert-ervaring wil geven. myspace.com/depoppies

■ **VOF de Kunst Begon** na het scoren van een aantal hits in de volwassen wereld met het op muziek zetten van gedichten van Annie M.G. Schmidt, al sinds de jaren '90 succesvol. vofdekunst.nl

■ **De Band Krijgt Kinderen** Brengt familieconcerten vol stevige muziek en gekke teksten. debandkrijgtkinderen.nl

■ **Cowboy Billie Boem** In een westerndecor maken

deze mannen wilde avonturen mee en wordt er veel gezongen. cowboybillieboem.nl

■ **DINK!** Verkleed als superhelden brengen zij hippe versies van kinderliedjes. dink.nu

■ **Samba Salad** Zij schotelen op toegankelijke wijze kinderen een bonte mix van flamenco, samba, jazz, salsa en pop voor. sambasalad.nl

■ **Nurlaila Karim** Musicalactrice bracht in 2008 een cd uit voor kinderen met nationale en internationale kinderliedjes. nurlailakarim.nl